

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Acordului de parteneriat strategic dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte, semnat la 17 iulie 2018, la Tokyo

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Necesitatea și finalitatea încheierii Acordului

Intrarea în vigoare a *Acordului de parteneriat strategic dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte, semnat la 17 iulie 2018, la Tokyo*, (în continuare, „*Acordul*”) constituie un nou pas făcut către consolidarea implicării politice și economice a UE în Asia. UE și Japonia au o relație îndelungată de amplă cooperare politică, economică și sectorială, care a evoluat de-a lungul timpului. Acordul de parteneriat strategic reprezintă primul acord-cadru bilateral încheiat vreodată între UE și Japonia. Acordul consolidează într-o mare măsură parteneriatul global prin promovarea cooperării politice și sectoriale și a acțiunilor comune privind chestiunile de interes comun, inclusiv în legătură cu provocările de la nivel regional și mondial. Acordul va oferi o bază juridică pentru îmbunătățirea cooperării bilaterale, precum și a cooperării în cadrul organizațiilor și forurilor internaționale și regionale. De asemenea, Acordul va contribui la promovarea valorilor și a principiilor comune, în special a democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Documentul este un acord bilateral de tip mixt, partea „europeană” fiind alcătuită din statele membre împreună cu Uniunea, pe de o parte și Japonia, pe de altă parte. Cooperarea între cele două părți este structurată pe doi piloni (a se vedea conținutul pe larg la punctul 3):

Dialog politic, cooperare în domeniul politicii externe și de securitate: Acordul reafirmă angajamentul părților de a proteja pacea și securitatea la nivel internațional prin prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă și întreprinderea de măsuri menite să soluționeze problema comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor (*clauze politice standard ale UE*). Acest Acord va contribui la promovarea

valorilor și a principiilor comune, în special a democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cooperarea tehnică pentru dezvoltare: Acordul va servi drept platformă pentru o cooperare și un dialog mai strâns într-o gamă largă de chestiuni bilaterale, regionale și multilaterale. Acordul întărește cooperarea economică și sectorială într-o gamă largă de domenii, precum știință, tehnologie, schimbări climatice, cercetare și inovare, transporturi, afaceri maritime, educație, cultură, migrație, cooperarea privind aspecte cibernetice, ș.a.

Temeiul de drept substanțial este reflectat de art. 37 TUE (Uniunea poate încheia acorduri în domeniul PESC) și 212 TFUE (cooperarea economică, financiară și tehnică între Uniune și țări terțe, altele decât țările în curs de dezvoltare).

Procedural, pentru ca *Acordul* să intre în vigoare este necesar consimțământul statelor membre alături de consimțământul Uniunii Europene, din rațiuni ce țin de conținutul *Acordului* și departajarea de competențe între Uniune și statele membre, precum și de consimțământul Japoniei.

Din punct de vedere al procedurii care trebuie parcurse de partea română pentru a-și exprima consimțământul de a deveni parte la acord, proiectul de act normativ a fost inițiat în baza art. 6 din *Legea nr. 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre, pe de o parte, și state terțe sau organizații internaționale, pe de altă parte*, coroborat cu art. 19 din *Legea nr. 590/2003 privind tratatele*.

1. Descrierea situației actuale

Evoluția relației bilaterale UE – Japonia

Japonia este un partener de lungă durată al UE, fiind unul din cei mai apropiați aliați ai UE din Asia.

Relația UE-Japonia a fost ancorată pe două documente: *Declarația comună din 1991* și *Planul de acțiune pentru cooperarea UE-Japonia din 2001*. Există, de asemenea, o serie de foruri bilaterale, inclusiv un summit anual la nivel de lideri și un organ interparlamentar.

Cadrul juridic bilateral cuprinde și acorduri în domenii specifice:

Acordul privind recunoașterea reciprocă între Comunitatea Europeană și Japonia (în vigoare de la 1 ianuarie 2002);

Acord între Comunitatea Europeană și Guvernul Japoniei de cooperare în domeniul științei și tehnologiei (în vigoare de la 9 august 2003);

Acord între Comunitatea Europeană și Guvernul Japoniei privind cooperarea și asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal (în vigoare de la 1 februarie 2008);

Acord între Uniunea Europeană și Japonia privind asistența judiciară reciprocă în materie penală (în vigoare de la 2 ianuarie 2011);

Acord între Comunitatea Europeană și Guvernul Japoniei de cooperare în domeniul științei și tehnologiei (în vigoare de la 29 martie 2011).

Istoricul negocierilor; aplicarea provizorie

Negocieri: La data de 29 noiembrie 2012, Consiliul a adoptat o decizie de autorizare a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să negocieze un acord-cadru între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte. Negocierile au început în aprilie 2013 și s-au finalizat în aprilie 2018. Negocierile au fost purtate în consultare cu Grupul de lucru al Consiliului pentru Asia și Pacific (COASI), care a fost desemnat comitet consultativ. Parlamentul European a fost informat cu regularitate pe parcursul negocierilor. Statele membre au fost permanent informate și consultate la nivelul grupurilor de lucru specializate ale Consiliului (COASI).

Aplicare provizorie: Potrivit articolului 4 din *Decizia Consiliului 2018/1197 privind semnarea, în numele UE, și aplicarea provizorie a Acordului de parteneriat strategic dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte, (adoptată în marja reuniunii COREPER din 26 iunie 2018)*, până la intrarea în vigoare a Acordului, în conformitate cu articolul 47 din Acord¹ și sub rezerva notificărilor prevăzute de acesta, se aplică, cu titlu provizoriu, anumite părți ale Acordului. Aplicarea provizorie vizează doar dispoziții ce țin de competența UE.

2. Schimbări preconizate

Acordul reflectă un angajament de cooperare structurată, în baza valorilor comune ale celor două părți. Acordul nu completează pe fond obligațiile internaționale ce revin părților, dar instituie obligații de diligență în vederea atingerii obiectivelor comune prin coordonare, consultare, schimb de informații.

Acordul prevede posibilitatea suspendării aplicării sale în cazul în care există o încălcare a elementelor sale esențiale, și anume clauza privind drepturile omului [art. 2 alineatul (1) din Acord] și clauza de neproliferare [art. 5 alineatul (1) din Acord]. În plus, părțile iau act de faptul că, într-un astfel de caz, o parte poate să ia alte măsuri adecvate în afara cadrului prezentului acord, în conformitate cu dreptul internațional. Se instituie un comitet mixt menit să coordoneze punerea în aplicare a Acordului.

3. Alte informații

Acordul este conceput pe doi piloni:

¹ Art. 11, 12, 14, 16, 18, 20, 25, 28, 40 și 41; articolele 13, 15 [cu excepția alineatului (2) litera (b)], 17, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31 și 37, articolul 38 alineatul (1) și articolul 39, în măsura în care acestea se referă la aspecte în privința cărora Uniunea și-a exercitat deja competența pe plan intern; articolele 1, 2, 3, 4, articolul 5 alineatul (1), în măsura în care acestea se referă la aspecte care țin de competența Uniunii de a defini și a pune în aplicare o politică externă și de securitate comună; articolul 42 [cu excepția alineatului (2) litera (c)], articolele 43-47, articolul 48 alineatul (3) și articolele 49, 50 și 51, în măsura în care aceste dispoziții se limitează la obiectivul de a asigura aplicarea cu titlu provizoriu a acordului.

Dialog politic, cooperare în domeniul politicii externe și de securitate: Acordul reafirmă angajamentul părților de a proteja pacea și securitatea la nivel internațional prin prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă și întreprinderea de măsuri menite să soluționeze problema comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor (clauze politice standard ale UE). Acest Acord va contribui la promovarea valorilor și a principiilor comune, în special a democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Cooperarea se bazează pe valori comune și pe interese reciproce și urmărește să își sporească eficacitatea, cu ajutorul forurilor bilaterale, internaționale și regionale.

Cooperarea tehnică pentru dezvoltare: Acordul va servi drept platformă pentru o cooperare și un dialog mai strânse într-o gamă largă de chestiuni bilaterale, regionale și multilaterale. Acordul întărește cooperarea economică și sectorială într-o gamă largă de domenii, precum știință, tehnologie, schimbări climatice, cercetare și inovare, transporturi, afaceri maritime, educație, cultură, migrație, cooperarea privind aspecte cibernetice, ș.a.

Structura propriu-zisă a Acordului

Acesta conține 51 articole (fără împărțire pe titluri și capitole).

Structura detaliată:

Preambulul menționează dorința Părților de a consolida relațiile în baza experienței comune și de a coopera conform adeziunii la Carta ONU și principiilor acesteia. Se reiterează principiile și obiectivele generale comune ce stau la baza parteneriatului, având în centru Carta ONU, valori comune, dialogul, parteneriatul și consensul.

Părțile își afirmă angajamentul față de Declarația Universală a Drepturilor Omului și tratatele internaționale relevante privind drepturile omului la care sunt părți.

Părțile reiterează cooperarea cu tribunalele internaționale, în special cu CPI, clauzele specifice SALW și ADM și angajamentul pentru combaterea terorismului.

Părțile consolidează schimbul de opinii privind politicile de dezvoltare. De asemenea, intensifică schimbul de informații și de experiență cu scopul de a promova o strânsă coordonare bilaterală și multilaterală a politicilor economice și financiare.

Părțile încurajează, dezvoltă și facilitează activitățile de cooperare pentru dezvoltare într-o gamă largă de sectoare privind: cooperarea industrială; științifică; tehnologie; energie; transporturi; turism; protecția consumatorilor; mediu; schimbări climatice; energie; agricultură; afaceri maritime; pescuit; sănătate; cooperare judiciară; aspecte cibernetice; prevenția în domeniul spălării banilor; migrație; educație; cultură.

Cadrul instituțional presupune stabilirea unui Comitet mixt pentru coordonarea parteneriatului și pentru a obține progrese în atingerea obiectivelor generale ale acestuia.

Dispozițiile finale conțin prevederi referitoare la intrarea în vigoare, durata, aplicarea, și denunțarea Acordului.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹ Impact asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Nu se referă la acest subiect.

2¹ Impactul asupra sarcinilor administrative - Nu se referă la acest subiect.

2² Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii - Nu se referă la acest subiect.

3. Impact social- Nu se referă la acest subiect.

4. Impact asupra mediului- Nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 5-a
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

a) impact legislativ – prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Nu este cazul.

b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic – sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Nu este cazul.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Nu este cazul.

3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare
Nu este cazul.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.

5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente
Nu este cazul.

6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
Nu este cazul.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ
Nu este cazul.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative
Nu este cazul.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente
Nu este cazul.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege prin avizul nr. 406/201

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.406 /2019.

6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea actului normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Afacerilor Externe la secțiunea „transparență decizională”, conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Nu este cazul.

3. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente
Nu este cazul.

2. Alte informații
Nu este cazul.

Având în vedere cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de parteneriat strategic dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte, semnat la 17 iulie 2018, la Tokyo, pe care îl supunem Președintelui României spre aprobare, pentru a fi supus Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

